

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek: kir. leiratok a magyar nyelv, váltótörvény és országgyűlési záradék iránt; budapesti napló, Hunyady Mátyás emléke iránti közgyűlés, literaturai hírek, magyar játékszín, a józsefnapi sokadalom sikere, 's a' t.; gazdasági tudósítások, budapesti hangszegyesület; szegedi jótékony táncvizsgák; 's a' t.) Amerika (az éjszakkéleti határkérdés ügye; 's a' t.) Anglia (az afghanistáni viszonyok mindinkább bonyolulnak; 's a' t.) Svédország (országgyűlési viták; 's a' t.) Törökország. Gabonaár. Lotto. —

Magyarország és Erdély.

Köv. két kegy. kir. válasz és egy leirat érkezett 's f. martz. 16 kán országunk Rendei elegy ülésében, mart. 19 kén pedig Pestmegye közgyűlésében ki is hirdettetett:

(A váltótörvénykönyv tárgyában költ kegy. k. válasz). Sacrae Caes. et Reg. etc. Quum eadem ipsa, quam Divus Suae Maj. Sac. Genitor, jam medio benignarum Suarum ad Comitatus anni 1807. Propositionum Reg. industriam et commercium Regni Hungariae, Partiumque eidem adnexarum non aliunde majus, quam a constituendis Foris cambio-mercantilibus accepturum esse incrementum professus, de utilitate institutionis eorum tenebat, paterno quoque altifatuae Suae Maj. Sac. animo stet sententia, idemque commoda Regni omni meliori modo provehendi studium, esse Eidem et operam per DD. SS. et OO. in apparandum Codicem cambio-mercantilem impensam gratam prorsus et acceptam. In ordine vero ad ipsas projectatarum medio Repraesentationis DD. SS. et OO. de 2da currentis legum provisiones per summefatam Suam Maj. Sac. tanto majori permeditatas cura, quod ab iis omne id, quod in institutionibus hujus generis experientia velut non tantum non utile, sed noxium etiam, legitimaque ordinariorum Fororum auctoritati derogatorium redarguit, abesse cupiat, Eandem sequentia DD. SS. et OO. significari benigne jussisse: Ac signanter quoad Partis I. Articulum 2um, quemadmodum §o hujus 9o, relate ad cambiales trassatas diserta Majorenitatis fit mentio, ita hanc §o etiam 10o, qui de cambialibus propriis agit, necessario inserendam; respectu tamen utriusque §i hujus, illud iterum, iterumque expendendum per DD. SS. et OO. venire: an, dum ad praeventendos, qui cum cambialibus fraudulenta usurariorum hoc quam maxime apocharum genus, quod numerationis pecuniae probam non requirit, avidissime sectantium arte committuntur abusus, praexistentium alibi cautelarum rigor etiam intendendus videtur, tam latam, qualem §§i hi irrestrictam fere exhibent, in eundis stipulationibus hujusmodi aperiri isthic portam expediat? Neque dubitare Suam Maj. Sac. DD. SS. et OO. re, allatisque praevium in sensum per Deputationem quoque regnicolarem Artic. 8: 1826. exmissam rationum momentis uberius pensitatis eum provocationis hujus mox nunc facturos esse usum, ne, quod ex §§is his sub favoris specie privatis evenire potest periculum, sua hos bonaeque fidei creditores laere iactura, intercedentesque inter Jurisdictionem ordinariorum per Regnum Fororum, ac Tribunalia cambiomercantilia limites convelli oporteat. De hominibus scripturae characterum ignavis comprehensam Artic. III. §o 14. dispositionem, spectato legum cambialium rigore, periculi perinde expertem non esse; ad hoc igitur, si in praesens nequiret, pro futuro saltem anteventendum, benigne desiderare Suam Maj. Sac. ut Domini SS. et OO. praestituto pro re nata praeculsi termino, de eo provideant, ne post hunc, nisi per eos, qui scripturae characterum gnari sunt, edi cambiales valide possint. Quoad partem alteram, ac in specie Artic. hujus I. summefatam Suam Maj. Sac. in uberius paterni Sui in Regnum hoc, Partesque eidem adnexas animi monumentum salarialem provisionem Tribunalium cambiomercantilium, appellatorii item et superrevisorii Fori in altissimum Aerarium suum, licet plurimis aliis erogationibus gravatum ad modum §o 14o attackum, benigne recipere; individuis ad fora haec, sine discrimine nobilitaris et non nobilitaris eorum conditionis, cum condigna item ad partes Regni et respective Comitatus, Civitatesque et Districtus ad concernentia Tribunalia cambiomercantilia spectantes, justamque inter Comitatus ex una, Civitates item et Districtus ex altera parte proportionem reflexione, ex viris juris cambialis peritis, et proposita modalitate censurandis per Suam Maj. Sac. benigne denominandis. Quantum ad numerum, locaque tribunalium §. I. Articuli ejusdem projecta: Eandem praeter Tribunal cambio-mercantile et Consularium maris Flumine praexistentem, Tribunalia illa Pestini, Posonii, Sopronii, Debreczini, Aradini, Eperjesini item et Carolostadii erigenda clementer decrevisse; §phum proinde 1um et 2dum his cohaerenter modificandum, de cetero provisionibus §o 3o et 4o comprehensis, prout et §o 5to eo addito probatis, quod in contextu hujus diserte enunciandum sit: in numero membrorum ad integritatem iudicii requisitorum Judices numero semper plures esse debere, quam Assessores e gremio negotiatorum deligendos, et neque relate ad provisiones §§is 6o 7o 8o contentas ulla occurrente reflexione; merito autem §§horum 9i et 12mi jam per praemissa superato; membrum primum §. 10mi ita redigendum esse, ne illud latius pateat, quam quod enunciari interest, Praesidis nempe Judicumque officia vitalitia fore; quia vero de eo, quod in membro §i hujus altero innuitur, gener. ceteroquin praexistere Articuli 5i 1805 dispositio, quae relate ad hos quoque regulam poneret, hac §i illius parte opus non esse; §i 11mi Altissima etiam Suae Maj. Sac. auctoritate rati habito, de §o 13o eam esse benignam Eius mentem, ut huic diserte addatur, quod in superrevisorio hoc Causarum cambio-mercantilium Foro, absente, aut impedito ordinario Praeside, vices ejus Assessor aetate officii senior expendas habiturus, quoad substitutionem vero in locum eorum, qui quacunq; de causa iudicio adesse non possent, dispositio §i 1. Art. 24: 1723. habitata tamen semper requisitae peritiae juris cambialis reflexione pro regula tenenda sit. In quantum porro stati celebrandum iudiciorum dies iuxta §. 15. legum inferri tabulis intenduntur; de eo una, si in dies illos festum incidat, an sessio in sequentem, aut aliam differenda diem sit, prospiciendum venire. Quoad §§phos Articuli hujus 16. et

17. ea item, quae tenore Articuli 2. et 3ii lege stabil'enda proponuntur, nulla occurrente reflexione; quoad Protestationes vero et Requisitiones, de quibus articulo 4. agitur, eo snapte intellecto, quod has, in quantum eae ad Jurisdictiones exteras diriguntur, lingua latina exarari oporteat; ad Articuli 5ti §phum 6o occurrere, quod deposita passim per ipsa tribunalia cambio-mercantilia decerni solita, adnexaeque his taxae, dum deposita penes eadem Tribunalia asservantur, commembris eorum cedentes in justo majus vergere Partium onus possint; benigne proinde desiderare Altifatam Suam Maj. Sac. ut, ad praeventendum hoc, projectatam §pho hoc provisionem Domini SS. et OO. ulterioribus curis expendant, haecque ad §phum quoque 7sum Articuli 7mo comprehensum, ac signanter causas computuales numero 2do denotatas, quae per subsequum §um 79um verbaliter pertractandae proponuntur, extendant ideo, quod causae hujus generis propter voluminosam persaepe substrati earundem ex plurimis utrinque positionibus cum operosa librorum mercantilium perquisitione, combinationeque elucubranda coalescentis molem, citra manifestam aliarum causarum remoram verbaliter semet tractari rarissime admittant, multo proin expedientius sit, causas hujusmodi scripto duci, aut quod alibi viget, lites hujus instituti medio compromissi necessarii per mercatores dirimi; laudo eorundem subin per concernens Tribunal mercantile ad effectum dirigendo. Penes horum proinde significationem altifatam Suam Maj. Sac. ceteris projectatarum legum provisionibus benigne acquiescentem, Dominos SS. et OO. provocandos praecipisse, ut elaborationem reliquarum quoque Codicis illius partium in superius memorata Repraesentatione sua attactarum omninode accelerent. Erga quas mox perinde ac subtratae fuerint, benignam Resolutionem Suam editura. In reliquo etc. Per Sac. C. et R. Ap. Maj. Viennae 14 martii 1840. Georg. Bartal. m. p.

(A magyar nyelv tárgyában költ kegy. kir. válasz) Sacrae Caes. et R. etc. Altifatam Suam Maj. Sac. de mediis ad progressivum idiomatis patrii incrementum facientibus, substratam per DD. SS. et OO. de 31. Januarii anni currentis Repraesentationem eadem, quam pluribus antehac argumentis comprobata ipsi quoque DD. SS. et OO. grato animo recolunt, benignitate, ad justas simul debite providentiae rationes, modumque in iis sanciendis, ex salutari mente articuli 7: 1792. tenendum comparata expendisse, hocque ipsum DD. SS. et OO. cum eo significandum benigne jussisse: Eandem imprimis, quantum ad Principes Augustae Domus cognitione etiam Linguae hungaricae imbuendos; Se ad benignam Resolutionem Suam de 26 Aprilis anni 1836. provocatis per DD. SS. et OO. legibus penitus congruam referre; una vero id, quod relate ad Repraesentationes jam ex Comitibus his Sibi substernendas benigne concessit, largiri Jurisdictionibus etiam, ut nimirum Repraesentationes suas altissimo Loco submittendas de hinc sola etiam apparare ling. hungarica possint. In uberius porro testimonium praedecaratuae Suae in vota DD. SS. et OO. Benignitatis, Altifatam Suam M. Sac. annuere, ut Consilium Reg. Loc. non tantum Intimata, sed etiam Circulares suas ad cunctas Regni Jurisdictiones lingua hungarica dimittat; ut item Jurisdictiones ecclesiasticae cum Jurisdictionibus secularibus et haec inter se perinde intra fines Regni lingua tantum hungarica correspondere teneantur. Quod nihilominus ad legum attinet textum; postquam auctoritati textus hungarici per ea, quae articulo 3: 1836. constituta sunt, ubertim prospectum, et in casum etiam emergentis inter duplicem textum dubii debite provisum haberetur, summefatam Suam Maj. S. dispositioni Articuli hujus et praevigenti adhibendae in benignis Rescriptis, Resolutionibusque Suis Regiis linguae latinae usui benigne insistere. Rogandarum itaque Legum articulos, ad modum, uti id postremis Comitibus factum est, utraque lingua substernendos, ac per Eandem quoque in utroque textu benigna sanctione Regia donandos esse. Quoad versionem Corporis Juris, cum caeteroquin originalis latinus textus legum, complexum ejus efficientium, nullo non tempore solum pro authentico haberi possit, exmittendae praevium in finem regnicolaris Deputationis necessitate non subversante; quantum ad reliqua: Summefatam Suam Maj. Sac. altissimis Juribus Suis in nexu articuli 16: 1723. salvis, benigne disposituram esse, ut Camera R. Hung. Aulica cum Jurisdictionibus patria scribentibus lingua, eadem correspondeat, ad haec: ut Expeditionum capitularium ingressus et conclusio lingua hungarica adornari debeat, matriculae vero etiam in locis, ubi sacri ad Concionem sermones idiomate hungarico non habentur, post triennium a conclusione praesentium Comitiorum computandum lingua hungarica ducantur, ac demum, ut dehinc sine discrimine religionis Parochi, Verbi divini Ministri, Capellani, Cooperatoresque tales applicentur, qui cognitione linguae hungaricae imbuti sunt, benigne probare Suam Maj. Sac. Propositione Dominorum SS. et OO. relate ad correspondentias inter hungaricas, et aliarum Aug. Domus Ditionum Jurisdictiones in eo facta, ut haec utrinque lingua latina foveantur, aequae benigne rati habita, tum hunc in finem, tum vero de eo quoque, ut salvis principiis in Articulo 7: 1792. attactis linguae hungaricae cognitio etiam in confiniis provehatur; Praefecturae demum legionariae hungaricae cum Jurisdictionibus hungaricis lingua eadem respondeant, Suam Maj. Sac. benigne provisuram esse. Neque renuere Eandem, ut rationes super manipulatione Cassarum regnicolarium, hungarica ducantur lingua; id tamen, ut rationes etiam privatiorum non alias, quam si hoc adornatae idiomate fuerint, in judicariam

summi pertractationem valeant. quia dispositionem cum securitate iurium privatorum, spirituque Articularum 13: 1687. 53: 1723. aliarumque regni legum conciliari nequeunt praesertim. admittere Altefatam S. M. S. non posse, Eandemque etiam relate ad provisiones, quoad processum causarum projectatas, dispositioni Articuli 3: 1836 tanto magis insistere, quod nulla dubitet, Dominos SS. et OO. idiomati patrio ita consulere velle, ut debitam simul culturae linguae latinae Regno huic multiplici sane titulo utilis, et in iis quam maxime, quae ad Fora iudicialia attinent, ducta etiam Articuli 4-i §-i 4-i Maximiliani Decreti V-i: Articuli item 16. §. 3. Decreti VI-i prorsus necessariae curam non dimittant. Inscriptiones sigillorum hungaricas expetentibus via Articuli 25: 1600 Jurisdictionibus, uti haecenus, ita dehinc quoque Altefatam Suam Maj. Sacr. benigne delaturam. In respectu vero benignae Resolutionis sub postremis Comitibus elargitae, vigore cuius ex omnibus operibus in Hungaria impressis exemplar unum Eruditae Societati hungaricae obtinuit, annuere Eandem, ut haec tabulis Legum inferatur. Quoad eam desiderii DD. SS. et OO. partem, qua linguam hung. pro vehiculari in tradendis Scientiis idiomate stabiliri cupiunt, quum hoc ipsum salvis pro varietate scientiarum debitae institutionis rationibus, nec universim, nec secus, nisi reuberius deliberata, decerni tuto possit, Suam Maj. Sacr. hoc super merito Consilium Reg. Loc. benigne audiat, et ad propius explendum, quoad ejus fieri potest, hoc Dominorum SS. et OO. desiderium congrua disposituram esse. De erigendis in Regno Praeparandiis propositum Dominorum SS. et OO. postulatam Altefatam Suam Maj. Sacr. iam praevenerit: quippe ut haec in locis ad scopum accomodis quo ocyus consurgant, per Eandem iam benigne dispositum haberi. Denique dubitari non posse. Partes etiam adnexas congruam Articuli 61: 1741. 58: 1790., et 18: 1792. rationem sua sponte habituras, quibus, ut modus addiscendae linguae hungaricae amplior suppetat, per erectionem plurium cathedrarum linguae hujus benigne providendum, a proposita proinde legis circa easdem ferendae dispositione abstrahendum venire. Atque haec esse, quae Altefata Sua Maj. Sacr. in nexu praeprovoctatae Repraesentationis Dominorum SS. et OO. benigne resolvit, et intuitu reliquorum Repraesentationis illius tenorem, ad Artic. 10.: 1790. 1. ac in nexu hujus editas benignas diplomaticas assecurationes, legesque, et de 26a Aprilis 1836. aliasque semel, atque iterum benigne declaratas mentem Suam provocando, in condendae legis redigi formam, altissimaeque subin Sanctioni Suae substerni benigne annuit. In reliquo etc. Per Sacr. Caes. et Reg. A. Maj. Viennae, die 14. Martii 1840. Georg. Bartal, m. p.

(Kegy.k. leirat az Országgyűl. befejezésére rendelt határnap iránt) Sacrae Caes. et R. ap. Maj. etc. Pro summo objecti, quod hac ipsa de causa Altefata Sua Maj. Sacr. in serie benignarum Propositionum Suarum Reg. primum designavit, momento omni cum fiducia Sibi iam tunc pollicitam fuisse Eandem Altef. Suam Maj. Sacr. haec Regiae Suae sollicitudinis parti, quae circa restaurandarum Legionum hungaricarum robur, pacemque necessariis securitatis praesidiis firmandam versatur, quantumcunque satisfactum iri. Atque ex iis quidem, quae hanc in rem ad modum Articuli 7: 1830. cum DD. SS. et OO. nuperrime benigne communicata habentur, Eosdem ipsos uberius perspexisse, quantumnam a debitae providentiae, incolumitatisque publicae rei rationibus absit: agere cunctando negotium, in quo celeriter perficiendo plurimum situm est. Sed vero tempus pro praerogandis Comitibus positiva etiam Articuli 7: 1723 dispositione emensum esse: atque hanc Altefatam Suam Maj. Sacr. et in ulterioribus earundem benign. Propositionum tenoribus, et subsequi de 28a Julii a. p. Rescripti Sui Regii contextu DD. SS. et OO. in memoriam revocasse, dum eosdem circa benignam Propositionum illarum, alia item tractatum diaetaliu objecta, ad hos debite admaturandos provocaret. Comitibus tamen his, ultra terminum lege ea definitum, multo diutius productis, suam Altefatam Suam Maj. Sacr. quae condigna etiam administrationis publicae ratione habita, eadem die secunda proximi mensis Maji a. e. concludenda decrevit, penes significationem positivae altissimae hujusce voluntatis Suae, DD. SS. et OO. hortandos jus-sisse, ut acceleratis, quoad praestallatum benignarum Prop. punctum Tractatibus, mox et caetera, in quibus inter eos conveniret, quaeve de indole sua in Comitibus pertractanda supersunt, Altissimo Ejus obtutui citra ulterio-riorem moram substernant. In reliquo etc. Per Sacr. C. et R. Ap. Maj. Viennae die 14a Martii 1840. Georgius Bartal, m. p.

Ócs. 's ap. kir. Felsége a nagyváradi deák szertartásu káptalanhoz gr. Haller Ferencz barándi felkészt, és Kis Pált, a bécsi theresiana akademiában magyar nyelv és literatura tanítóját, kanonokká, Hell Károly rhoniczi vasmű-ellenőrt pedig beszterczébányai rezhámozgyelövé méltóztatott kegy. kinevezni.

Poor Ferencz kézmárki k. ellenörködő sómázsamester f. e. febr. 27kén meghalálozott.

Budapesti napló. A Mátyás király emléke mellett a hazai szobrászat ügyében foglaltat egyesület mart. 15kén tartá mindkét nembeli népes közgyűlését Pesten a megyeházi nagyeremben. Az ügy részei 's részleteiről tartott hosszú vita után Ferenczy szobrász költségtervez (száz ezer pengő forint, — noha mindedig csak mintegy 3400 ezüst ftra terjed a' bejelentett pénzmenyiség) és tervrajza, melly szerint az emléki talapot köbűl szándék létrehozni a' talap fölibe pedig Mátyás királyt lóháton é r e z b ű l) úgy fogadtatott el hogy e' rajzok réznyomatban terjesztessenek a' közönség elibe, hogy a' művészet avatott czélszerű észrevételeiket közölhessék az alkotandó mű iránt. Ezek törtenendéseig azonban a' talapra 's járulékra kívántató kövek fejtetését megrendelék, 15 tagu igazgató biztosságot választottak, melly a' két testvért aza hatóságban megbizandó ügyapostolokat nevezze ki 's az egész vállalat egyetemét intézze, a' jövő közgyűlést f. évi aug. 30kára határozták. — F. hó 15kén délutáni 1 1/2 órákor megnyílt az ohajtvá várt folytonos közlekedés hajóhidunkon. — Múltató literatúránk ezévbén sokoldalú élvezéssel keesegteti az olvasókat. Jósika Miklós elbeszéléseinek gyűjteménye ugyanis néhány nap mulva elhagyandja a' sajtót 3kötetben, 's utána azonnal a' négy kötetű „Zrínyi" jutand oda, Gaaltól pedig 3 kötetű történeti regény jelenend meg a' 16ik század utolsó negyedéből; Kuthy „Emmy" ezimű szomorujátékon dolgozik, melly hallomás szerint hű ma-

gyar családi életkép leend napjainkból. A' nemzeti almanach is már sajtó alatt van. — A' magyar színpadon f. hó 14kén „Eskü" daljáték adatott; 15kén „Zsigmond király álma"; 16kán bérszünettel „Fidelio"; 17kén „Antony"; 18kán bérszünettel „Három egyszerre", vigj. 1 felv. Kisfaludy Károlytól, és Döhler Lajos búvészmutatóványa; 10én bérszünettel „Henrik és udvara" v. 1f., és Döhler; ez este nádorunk ő fugs. névnapja tiszteletére fényes világitásban tündöklött a' színterem; 20kán „Gazdag és szegény színj. 5 felv., — A' Józsefnapi vásárnak vége 's most biztosan elmondhatni, hogy az teljességgel nem felelt meg a' kereskedők 's természetők kívánatának, sőt még a' méltányos várakozást sem elégité ki. Az elővásár némileg kedvezőnek mutatkozék ugyan főleg kézművári cikkekre nézve; de a' nagyobb vásárlatok jobbadán csak írásra történtek, mert olly nagy szűkében voltak készpénznek a' vidéki kereskedők, minőre huzamosb idő óta nem igen emlékezhetni. Hóni termékek körül még nyomósabb pangás uralkodék, és az ide szállított termékek majd minden neme kisebb vagy nagyobb mértékben áresökkenést szenvedett, mi hihetőleg még érezhetőbb leende, ha a' Duna folytonos zajlása nem gátolta volna az áruk ide érkezését a' szomszéd török tartományokból. Gyapjuból általánosan minden faj esökken áron kelt, pedig így is csak igen lédán, főkép az egynyiretű finom gyapju, melly csak 24—30 forintnyi veszteséggel talált vevőre minden mázsa után; a' kétynyiretű téli és nyári gyapju ára nem esökkenett olly igen érezhetőleg. Gubacsrendesen élénk keletre szokott találni e' vásáron, 's az ez iránti tapasztalás most is behizonyult, mert az itt találtatott mennyiséget csakhamar összevásárlák, és az utóbb érkezendőre is meglehetősen kedvező szerződéseket kötöttek, annyival is inkább, mivel mult évben közudomás szerint haza-szerte silány volt a' gubacs-termés. Hamuzsír olly kevés volt, hogy számos vevő áru nélkül kényserüle távozní, jobb minőségű pedig egészen hiányzott. Jubbörrel annyira el volt árasztva e' vásár, hogy 20p Cnyi áresökkenés következék be azon árhoz képest, melly f. e. jan. elején uralkodott. Pályinka most is jól kelt, egy fokért 22—23p gó krajczart fizettek. A' viaszra minden vásáron káros befolyást gyakorlanak a' Milly, Stearin, Margarin és Apollo gyertyák, most ugyanis 78 forinton sem igen akarák venni a' viasz mázsáját. Készítetlen bőr is esökkenett; de a' nyulbőrök drágán fizeték, mert a' száraz 's nem igen havas tél miatt a' mostani nyulbőrök igen silányak. Repezoelaj nem igen kerestek. A' kézmű-'s gyárekkre 's rőfös kereskedésre is igen silány volt e' sokadalom, készítésért kevés vásárlás történt. Egyébiránt ezen sokadalom sükerének részletei világosan kitűnnek az itt következő általános keletjegyzékből, melly szerint ugyanis: T i m s ó (fehér) mázs. 6 f. D á r d a n y é (piskolez) roznya 12 f., lipiai 11 f., A r a n y - g l é t é 12 f., P á l y i n k a, erősbnek f. k. 21—23kr., törköly és seprópályinka akója: 8 f. 48 kr. — 9 f., 36 kr., bászági szilvapályinka 7—30 fr. 8f. szerémié 11—13f., K ö r ö s b o g á r fontja: 1 f., 36 k., T o l l mázsája, ágyi fosztatlan 20—70 f. fosztotté 30—100 f., pehelyé 100—120 f., iróttol ezre 1 f. 36 kr. — 2 f. — 30 kr.; B ő r: párja borjúé 1 f. 30 kr., — 2 f. 30 kr., birkáé 1 f. 15 kr. 2 f.; magyar juhé 2 f. 6 kr., — 3 f. — k., nyulbőr száza 32f. — 40. f., ökörbőr párja 26—28 f., tehéné 17—19 f. 12 k., loé 5—8 f., édes kőmény mázs. 12 f., S á r g i t ó f á é 3 f.; 30 kr.; G a b n a, pozs. nem bászági tisztabuzáé 2—2 f. 12 kr.; kétszeré 1 f. 36 kr., — 1 f. 44 kr., rozse 1 f. 32 kr., — 1 f. 36 kr., árpaé 1 f. 12 kr., — 1 f. 20 kr., zabó 54—56 kr., kukoriczáé 1 f. 36 kr. — 1 f. 40 kr., kölesé 1 f. 36 kr. — 1 f. 44 kr.; R o n g y mázs., közönségesé 1 f. 30 k., — 2 f. 30 kr.; jobbféléé 3 f. 24 kr., — 6 f. 12 k., K e n d e r é (apatini gerebenzett) 16—30 f., nem gerebenzetté 7 f. 12 k., — 10 f. 24 k.; M é z é, bászági fejezé 20—21 f., sárgaé 16—20 f., barnaé 13—15 f.; roznyaié 20—22 f.; S z a r v, szarvasé (száza) 44 f., ököré 26—32 f., tehéné 10—15 f.; szarveszes száza 5—12 f.; G u b a c s, ó elsőrendű köblé (120 fontjával) 7 f. 30 k. — 8 f., másodrendű 6 f. 30 k., uj elsőrendűé 7 f. 30 kr., — 7 f. 36 kr., asztalos E n y v é mázs. 26—28 f., V a d repezoelajé 12 f. — 12 fr. 30 k., vetetté 13—14 f., tisztázotté 14 f. 30 kr., — 15 f. 30 kr., lenolajé 15 f. 30 kr. — 17 f., P a p r i k a é 7 f. 30 kr., — 11 fr., H a m u z s í r é (fehér) 9 f. 30 kr., — 10 for. kékesé 8 f. 30 k., — 9 f., kéké 7 f. 30 k. — 8 f., 15 kr., L ő s z ó r é főzött 46—52 f., fonotté 46—58 f., nyers hosszáé 48—70 f., rövidé 34—38 f., L u c z e r n a m a g é 21—23 f.; stájer lóhermagé 16—18 f., G y a p j u egynyiretű mázsája, finomé 70—85 f., középfinomé 56—66 f.; közönségesé 48—53 f., téli kétynyiretű finomé 52—56 f., középfinomé 42—45 fr., közönségesé 38—40 f., nyári kétynyiretű finomé 54—58 f., középfinomé 48—51 f., közönségesé 40—43 f., bányagyapjué 50—95 f., bőrről nyírotté 53—85 f., timárgyapjué 29 f. 30 kr. — 50 fr., bászági kézzel mosott zigaráé 32—38 f., erdőlyié 40—43 f.; usztatotté 30—32 f., kézzel mosott magyar gyapjué 23—25 f., usztatotté: 21—22 f.; zsír 19—21 f., selyem fontja 10 f. 42 kr., S z a p p a n é mázs., szegedié 13—13 f. 30 kr., finom szikósé 14 f. 30 kr., — 15 f., S z a l o n n á é 15 fr.; D o h á n y é, debrői első rendű 12—18 f., másodrendű 7—10 f., harmadrendű 5 f., debreczeni első rendű 6—8 f., másodrendű 4—5 f., pécsi elsőrendű 8—9 f.; másodrendű 5 f. 30 kr., — 7 fr., harmadrendű 3 f. — 3 f. 30 kr., szegedi elsőrendű 9—11 f., másodrendű 6—8 f., harmadrendű 4—5 f., tiszamellekié 8—15 f.; tekeresé 2 f. 45 k.; olvasztatlan F a g y g y u é 16 fr., olvasztotté 19 f. 30 kr., — 21 f., tömlőbelié 18 f. 45 kr., — 19 f. 30 kr., sárga roznyai V i a z é: 78—80 f.; bászági 77—79 fr., B o r t o k a j i aszu átalagja 60—100 f., ménési aszu akója 40—80 f. budai ó veresé 6—12 f., uj 3—4 f., fehér ó 6—8 f., uj 3—4 f. 30 k., pesti kőbányai ó 5—12 f., uj 3 f. 36 k., — 5 f., hegyi ó veres és fehér 6—15 f., uj 3—5 f., síkföldi vörös és fehér 2 f. 30 kr., — 3 f. 12 k., borkó mázsája, fehéré 15—16 f. 30 k., vörösé 13—14 f. 30 k., alcana-gyökéré 5f. — 5 30 k., aszalt szilváé 6 f. 50 k., — 8 f. 15 k., Összehasonlítván e' vásárt árkeletet a' mult novemberi sokadalommal, kiteszik, hogy most a' novemberihez képest árban emelkedett: timsó, dardany, aranyglét, törköly és seprópályinka, iróttol, nyulbőr, (száza 4 fittal) sárgítófa, gabnafajok, ökör és tehenbőr, bászági és roznyaiméz, ökör-és tehénzarv, szarveszes, gubacs, enyv, vetett repezoelaj, hamuzsír, disznózsír, debreczeni, pécsi, szegedi dohányfajok és aszalt szilva; esökkenett pedig: borszesz, bászági szilvapályinka, körösbogár, fosztatlan ágyi toll (5 fittal mázsája), fosztotté (20 fittal) pehelyé (8 forinttól 40ig), borju-birkas- és jubbőr, gerebenzett kender, lóbőr, barna méz, paprika, nyers lószór, minden rendű gyapju, a' középfaj 4 forinttól 15ig (a' finomak 20—30 frittig), miat már érintők, mázsájától) közönséges szikós, fagygyu, és viasz. —

A' pestbudai hangás egyesület folyó Ivik évi 5ik műelőadása mart. 22én délutáni 4 órákor lesz Pesten a' városi nagy redutteremben. Tárgya: 1) Krisztus az olajfák hegyén" Beethoventól. 2) Divertissement Kallivodától, előadja hegedűn Mayer József; 3) „Vellington győzedelme, Beethoventól.

A' Gazdasági-Tudósítások és Rohonezi-Közlemények ezidei 1so füzeté, melly az előbbieik sorában Xdik a' sajtó elhagyá. Tartalma köv. Gazd. Tudósításoké: Ertekezések I. Az okserű gazda képződéséről (Bujanovics Eduárd) II. A' juhok természetszerű szaporítása 's nemestése. (Ruzsovszky Károl) III. Selyemtenyésztés. (B. Babo után németből) IV. A' Gyapjunosás és usztatók (Körösy Szabó Ferencz) Ehez van mellékelve a' hennertdorfi juhustató rajza. V. Dinnyészet (Katoná Dienes) Ertesítő Hi-vatalos. 1.) A' m. Gazd. Egyesület örökítéseül bejelentett alapítók névsora 's ajánlati. 2.) A' m. Gazd. Egyesület gazdasági osztályának részesei. 3) Pénztári számadások kivonata. 4.) Gazdaságosztályi költségvetés 1840re. 5.) A' Gazdasági-Egyesület új szerkezetének terve. 6.) Országos szőlőiskola. 7.) Pályairatok

8.) Az Egyesület gyarapodása. 9.) Mezei-Naptár. 10.) Fiókegyesületi közremunkálkodás. Vegyes. 11.) Hasznos volt-e az 1839. őszi gyenge legelő a biraknak (Nagy Ignác) 12.) A lotaknyosságrol (Klein György) 13.) kell-e az őszi vetéseket fogasolni (Nagy Ignác) 14.) A perui és Rohan burgonyáról (tengeliczi Gindly Rudolf) 15.) Új vető-műszer (The british farmer's Magazine.) Rohonczi Közlemények. Értekezések. I. Eszme a trágyáról (Török János) II. A kelet lothiani (skótziai kerületbeli) mezőgazdaság leírása. (Heuffel Jánostól) III. Mellyik jelenleg a legjövendőbb merinójuh, s melylyek tenyésztési főelvei? (Klauzál Imre) Juh-kiállítás (Egan Eduard) Dr. Czilchert Robert urnak marhadógrúli értekezése a hely szűke miatt jövő fűzetben fog közölni. Vegyes közlések: 1.) Hitel és kereskedés Szamos vidékén. (Szathmári) 2.) Újgótó - és rágó-kórság. 3.) A báránycsovisvány. 4.) Burgonya-efetés. 5.) Tengerinyul-tenyésztés. 6.) Javitott vasuti szekerek. 7.) Egyszerű víz-szűrő eszköz. 8.) Napraforgó. Az egész fűzet tartalma 13 1/2 nyvi, a mi valamint elkéstének egyedüli oka, úgy a t. előfizető közönség kegyes türelmeért elégtétül szolgálhat. Az előfizetés e fűzetek idei folyamára inntentva csak 3 p. fital fogadtatik el, mire a czímteljes gyűjtő uu. tisztelettel s azon hazaiú kérelemmel figyelmeztetnek: hogy előfizetők névjegyzéke hátralevő részét is minél-előbb méltóztatassanak beküldeni. A Gazdasági Tudósítások 1837ki 2ik fűzetére az előfizetési ívekben oly csekély számú rendelmények gyűltek be, hogy annak 2dik kiadásával a szerkesztőség felhagyni kénytelen. Az 1838ki 1ső fűzet szinte mind elkelt. Költ Pesten mart. 18kán 1840. Kacs Kovics Lajos.

Szeged, mart. 5én Tánckedvelő közönségünk és számos vidéki örömbartink legközelebb lehanyatlott farsangunkat egyhamar nem felelendik. Korszerű közrehatásról ismert belvárosi casinónk küldöttsége, fáradságot s költséget nemkímélve, városunk nagy teremét a hozzá alkalmazott színpaddal együtt, izletre s fényre meglepőleg tárta fel a vigadók minden kényelmének, még pedig hét ízben ugyancsak saját számadására az egész diszes közönségnek, egy ízben a böleselkedési ifjak, négy ízben pedig a külön mulató egyesület (pique-nique) számára. Köz-tánctulajdonosaink eddigiek közt a legnépesebbek (3-600. személyig) az ifjak s külön egyesületieké pedig a legválogatottabbak voltak. Jan. 27én tartott 7dik köztánctulajdonosainkkal, szíves adományokra és szép kezektől nyert művekre (össz. 66darabra) sorsjáték vala összekötve, melyre szépséges álarczások is legszamosabban jelenének meg: minden belépti díjra (40. p. kr) egy sorsjegy is adaték, különben az 1600ig kiadott sorsszám 10 p. krjával mind elkelt; a bejövétel — mintegy 400 p. f. a casino rendelkezési alatt nemes czéla szánva. E szép s jótékony részvétellel szerencsésített vigalom, mely tudunkra e nemben első, egy nemes irányzatú nőegyesület létesítését ohajátá a lelkesekkel. Adatott még f. hó 1én ugyan az érintett teremben kórházunk javára egy álarczástánctulajdonos, mely az új évi köszöntések váltáságánlatival együtt telhetőleg enyhite silylő felebarátink sorsán. Feltűnő valaezen mulatságokban, melyekre a szomszéd megyék s városokból eddigieknél számos vendéggel tisztelteték meg, hogy a szélvészkes keringők, lélekszakasztó vágatások, s némileg társalgóbb bokortánccok mellett, a nemzeti tánc is, mely pedig a természetes kedvleledezt illedelemes taglejtésekben leghivebben tükrozi, — bár eleinte, ügygyel bajjal, mert a szokatlan kelletlenséggel jár, új életre hozatott elannyira, hogy az utóbb 40—50 páronként s köztük korosbak is, három a tánczra lejtők, a buzgó hazafnak lélekemelő jelenetet adának. Új-magyar hangszink a külön részvényeken alapított hangsziskolában művészetileg betanítva, mindenki várakozásának megfelelték. Több vendéglőink tánczvigalmin kívül említendők még a felső külvárosi casinóban, s az alsó külvárosi gazdasági egyesület teremében hetenkint adatott, melyekben majd kizárólag nemzeti táncz élénkítő a mulatók kedvét. Mi egyesületi intézetinket illeti: a még 1829dik év óta fenálló belvárosi casino, már most minden tisztos viseletű befogadva, s tagjai szaporultával mind beirendeztiben, mind külhatásban évről évre gyarapulva, még eddig legtöbbet tön. Keletkezte óta külön küldöttsége által, s ön számadására rendeztetű a városi nagy teremben évenként tartatni szokott bálokat; külön küldöttsége által törekvők mindenkor vidékünkben a nemzeti színészet előmozdítása s állandósítására: külön küldöttsége által kezelteti már 3000 ftnál többre könyvtárát, az értelmi fejlődés barátinak méltó várakozásinál fogva legközelebb az egész közönség használatára megnyitandó; de végre a hangszatpartoló egyesület, s ennek ügyelése alatt felállított hangsziskola, vagy a felvárosi casino, s alvárosi gazdasági egyesület is, mind e belvárosi casino jeles munkássága részvényesei által nyerte létét s állandóságát. Az 1837k évben alapult, s „b a r a t s á g” jelszavú felvárosi casino f. év kezdetekor saját épületébe költözött s a t. Még legeselekvőbb szellemben nyitattott meg m. évi majusban az alvárosi gazdasági egyesület, mely a mezei gazdaság minden ágáa leendő kihatása irányából, előleg jeles állati s növényi mutatónyok, úgy gazdasági műszerek kiállítására s jutalmaztatására szép sikerrel gyűjtő tökéjét. — Mult ősza óta egyre német színészet mulattatja közönségünk egy részét, — azonban ns tanácsunk közbejárultával is élénk részvétellel terjesztetik egy aláírási iv előállítandó magyar színészeknek egy évre biztosítandó partoltatásukra. Időjáraturunk, mely csak január elejétől február közepeig mutatkozék némileg téli öltönyében, folyton lágy. Utaink, mint a szomszéd bán-ságban is, már megjavultak. De gazdáink tartós szárazság miatt vetemé-nyeiken szinte aggódnak. Molnár P.

ORSZÁGGYŰLÉSI HIREK: Váltó-tkönyvi javaslat. (Folyt.) IXdik Cikk. A viszkeresetről (Regress). 137. §. A viszkereset a váltó tulajdonosának azon joga, mellyel fogva a forgatványozótól és intézőtől a váltóbeli summának és járulékinak (accessoria) kifizetését vagy biztosítását váltójogilag kívánhatja. 138. §. A viszkereset köv. feltételeken alapul: a) Ha a váltó elfogadása vagy kifizetése egészben vagy némely részben megtagadtatik, vagy nem a szerint ajánlatik, miképen azt a törvény rendel. b) Ha ezen tekintetből óvásnak idejében tétetett, és c) Azon forgatványozóknak és intézőknek, kik ellen a váltó tulajdonos viszkeresetet támasztani kíván, kellőképen tudtokra adatott. 139. §. Az óvás közlését az óvásteve postán is eszközölheti, nagyobb biztosság okáért azonban azt az illető törvényhatóság vagy váltó-tszék, vagy rendezett tanács útján is teheti; illy esetben köteles, folyamodóléval mellett az óvási oklevelet annyit eredeti párban bemutatni, a hány személyt értesíteni ki-

ván. A megkeresett törvényes testület miképen járjon el, a II. Rész IVdik cikkében foglaltatik. 140. §. Ha a közlés posta által tétetik, az óvási oklevél azon idő elforgása után, melly kivételére van rendelve, a helybeli, vagy ha ott postahivatal nincsen, a legközelebbi első közpostával indíttassék meg. Ha pedig a törvényhatóság ut választatott, a folyamodás az illető helyen szinte a fentebb idő után legfeljebb 48 óra alatt nyújtassék be. 141. §. Annak bebizonyítása, hogy akár egyik, akár másiknak idejében valósággal megtörtént, a viszkereset megindítása igazolására elég, habár a kézhez-adás történetesen elkésett volna is. 142. §. A viszkereset az elfogadó kötelezést nem bontja fel. 143. §. A forgatványozók és a váltó kibocsátója egymásért és együttvéve kötelezetnek. Ugyanez áll mindazokra, kik valamely társasági bejegyzett kötet aláírnak, ha t. i. a társaság czíme alatt forgatás vagy intézés történt; illy esetben elég az óvást a czímvezetőnek adni tudtára. 144. §. A váltó tulajdonos előzői közt a viszkeresetre nézve sort tartani nem köteles, hanem szabad választása szerint azt akármelyike ellen indíthatja, ha vele az óvást közölte. 145. §. A viszkereset vagy biztossítást (Sicherstellung) vagy kész fizetést tárgyaz. 146. §. Biztosítási viszkeresetnek akkor van helye, ha a váltó névbeesülő által fogadtatik el. Midőn azonban maga az intézvényezett kibocsátóra névbeesülsből fogadta el a váltót, vagy midőn a névbeesülő már adott biztosítást, az előzők ellen viszkereset nem indíthatatik. 147. §. Ha a biztosítás módja iránt a felek egymás között meg nem egyezhetnének, a biztosítandó summa vagy kész pénzben, vagy ingó zálog által tökéletesen fődöztessek; ha pedig a gondviselés helyére nézve lenne köztük különbözés, az adott fedezet (Deckung) bírói kézhez tétessék le, vagy ha a letételre alkalmas nem lenne, törvényesen rendeltessék annak gondviselő. 148. §. A biztosítás végett letett, vagy törvényesen lezárt értékre a hitelezőnek a váltó zálogjoga vagy, habár ez neki nyilván kötelezve nem lenne is, és pedig a forgatványozó ellen a forgatványozó, az intéző ellen a váltó tulajdonos keltetől. 149. §. A biztosítás végett megkeresett előzőnek szabadságában áll, a váltót járulékvál együtt vagy kifizetni s magához váltani, vagy pedig a kívánt biztosításhoz tenni eleget. 150. §. Illy fizetés által a fizetőnek köv. kifizetői (Nachmänner) a kötelezéstől felmentetnek. 151. §. Azon előző, ki a váltót illyképen magához váltotta, köteles azt lejáratkor az elfogadónál fizetés végett a törvényes idő alatt bemutatni. 152. §. A fizetés végett bemutatás törvényes kötelezettségét a váltó tulajdonos az adott biztosítás sem menti fel. 153. §. Ha a váltó tulajdonos fizetés végett bemutatásában késedelem történt, mind a névbeesülő, ki a váltót elfogadta, mind pedig a bemutatónak valamennyi előzői a fizetés terhétől feloldoztatnak, még azon esetben is, ha valamely előző a váltósummára nézve biztosítást adott. 154. §. Készletésre indítandó viszkeresetnek következő esetekben van helye: a) Ha sem az intézvényezett sem az utalványozó a váltót el nem fogadta, névbeesülő pedig nem találkozott. b) Ha a fizetés egészen vagy valamely részben megtagadtatik. Ezen szabály alól azonban a 189dik szakasz esete kivételik. c) Ha a váltó csak részben fogadtatik el: de ezen esetben a viszkereset csak az el nem fogadott részre terjed. 155. §. A váltó-hitelezőnek szabadságában áll, a váltó kibocsátóját, a forgatványozókat és elfogadókat, mindnyáját vagy közülök többeket ugyanazon egy kereset alá venni, vagy pedig keresetét mindenik ellen különösen indítani. 156. §. A fizetési viszkereset az ezen törvények alatt álló kötelezettek ellen a köv. szakaszban meghatározott idő alatt indíttassék meg, ellenkező esetben elenyészett. 157. §. Ezen idő a távolsághoz képest különbözik; a távolságot pedig a) a váltó tulajdonosra nézve, ki által, vagy kinek nevében a váltó bemutatva volt, annak lakhelyétől azon előzőnek lakhelyéig, ki ellen viszkeresetet támaszt. b) Azon forgatványozóra nézve, kik a váltót előbb váltották be, hogysem a velők vagy képviselőikkel közölt határozat ítélt dologra vált (in rem judicatum abüit), a beváltás helyétől azon előzőnek lakhelyéig, ki ellen viszkeresetet támasztani kívánnak. c) Azon forgatványozóra nézve, kik a váltót később váltották be, az eljáró első bíróság helyétől azon előző lakhelyéig, ki ellen a viszkeresetet folytatni kívánják, — kell számítani. 158. §. A viszkereset levél az illető törvényhatóságnak nyújtassék be legfeljebb: a) hét nap alatt, ha a viszkereset ugyanazon egy helyben lakók közt támad. b) 15 nap alatt, ha az a megyének egyik helyéből ugyanazon megye másik helyére: c) 30 nap alatt, ha egyik megyéből másik szomszéd megyébe intéztetik. d) 45 nap alatt, ha az ország s hozzá csatolt részek bármely távolabb megyéjéből vagy törvényhatóságából, vagy Erdélyből származik. e) Hatvan nap alatt, ha Magyarországon és a hozzá csatolt részek határain kívül, de az ausztriai birodalom határain belül fekvő tartományokból származik. f) Három hónap alatt, ha Spanyol, Portugál, Svéd, Görög, európai Török és Orosz országokból, vagy a közép és ádriai tenger szigeteiből származik. g) Két hónap alatt, ha ezeken kívül az ausztriai birodalomhoz nem tartozó európai egyéb tartományokból származik. h) Hat hónap alatt, ha Ázsiának és Afrikának a közép és fekete tenger-melléki vidékeiről és szigeteiből származik. i) Egy és fél év alatt, ha ezeken kívül a föld egyéb részeiből származik. 159. §. Ha a váltó tulajdonos, ki által, vagy kinek nevében a bemutatás történt, nem ugyanott laknék, hol az óvási tétetett, a viszkereset-level beadására kettős határidőt számíthat, úgy mint azon helytől, hol az óvási tétetett, lakhelyéig, és ismét lakhelyétől azon előzőnek lakhelyéig, ki ellen viszkeresetet támasztani kíván. 160. §. A viszkereset megindítására nézve nem kitett határidők: a) Az óvásteve nézve, ha az óvást postán közölte: az óvástétel napjától, ha pedig a hivatalos utat választotta: az óvásnak valóságos kézhez-adásától. b) A forgatványozóra nézve, ki a váltót a viszkereseti határidő alatt, a viszkereset-level vétele előtt, vagy a viszkereset-level vétele után ugyan, mielőtt azonban az ellene hozatott és vele képviselőjével közölt határozat ítélt dologra vált volna, váltotta magához: a kifizetés után következő első naptól. c) A forgatóra nézve, ki a váltót később váltotta be, azon nap után, mellyen az ellene hozatott határozat ítélt dologra vált, következő első naptól kezdve számíttatnak. 161. §. Azon határidő, melly a fentebbi 159, 160. és 161. szakaszokban a forgatványozókra és kibocsátóra nézve szabott, mindenikre, ki közülök kereset alá vétetik, megtartandó még akkor is, ha ugyanazon egy keresetben többen foglaltatnak. 162. §. Mindenik a kereset alá vettek közül a fizetés teljesítése után megkívánhatja, hogy részére a 120dik szakasz rendelkezéséhez képest a váltó és egyéb oklevelek adassanak ki. 163. §. Ha pedig közülök a fizetést többen ajánlanak, elsőbbség azt illeti, ki által több előző mentesül. 164. §. A fizetési viszkereset után a viszkereseti költségek (Retour-Rechnung és a váltó folyam (Wechsel-Cours) is megtérítendő, ha a panaszló az elsőt eredeti számvetéssel, az utóbbit pedig folyamjegyekkel (Cours-Zettel), vagy két kereskedő bizonyítványával igazolni képes. 165. §. Azon váltóbeli summán felül, melly miatt az óvási tétetett, s melly minden leovás nélkül kifizetendő, a viszkereseti számvetésbe (Retour-Rechnung) még köv. tartoznak: a) Az óvási kivételének költsége. b) A kamatok a lejárat idejétől számítva, postadíj, váltódíj (Wechsel-Provision), melly enzenel száztól egy harmadra határozatlik, és a külföldi netalán közbejött bélyegdíjak (Stempeltaxe). c) A váltó folyam. 166. §. Azon viszkereseti költségeket, melyeket valamely előző megfizetett, az a kezéhez jutott eredeti viszkereseti számvetés által igazolja. 167. §. A bemutató csak azon váltó folyam megtérítését követelheti, melly a váltóban kitett fizetés helyén fenáll; az előzőt pedig azon váltó folyam (Wechsel-Cours) illeti, melly a váltó beváltásának helyétől azon helyre, hol az előzőnek a fizetést törvény szerint teljesíteni kell divatban vagy. Ha pedig az említett helyek között váltóbeli közvetlen közlekedés nem lenne, a váltó, folyam a legközelebb váltó-piacz szerint számítandó. 168. §. Ha a váltó tulajdonos

summa pertractationem valeant. quia dispositionem cum securitate iurium privatorum, spirituque Articulorum 13: 1687. 53: 1723. aliarumque regni legum conciliari nequeunt praesertim admittere. Altesam S. M. S. non posse, Eandemque etiam relate ad provisiones, quoad processum causarum projectas, dispositioni Articuli 3: 1836 tanto magis insistere, quod nulla dubitet, Dominos SS. et OO. Idiomatici patrio ita consulere velle, ut debitam simul culturae linguae latinae Regno huic multiplici sane titulo utilis, et in iis quam maxime, quae ad Fora iudiciaria attinent, ducta etiam Articuli 4-i §-i 4-i Maximiliani Decreti V-i: Articuli item 16. §. 3. Decreti VI-i prorsus necessariae curam non dimittant. Inscriptiones sigillorum hungaricas expetentibus via Articuli 25: 1600 Jurisdictionibus, uti hactenus, ita dehinc quoque Altesam Suam Maj. Sacr. benigne delaturam. In respectu vero benignae Resolutionis sub postremis Comitibus elargitae, vigore cuius ex omnibus operibus in Hungaria impressis exemplar unum Eruditae Societati hungaricae obtinuit, annuere Eandem, ut haec tabulis Legum inferatur. Quoad eam desiderii DD. SS. et OO. partem, qua linguam hung. pro vehiculari in tradendis Scientiarum idiomate stabiliri cupiunt, quum hoc ipsum salvis pro varietate scientiarum debitae institutionis rationibus, nec universim, nec secus, nisi re uberius deliberata, decerni tuto possit, Suam Maj. Sacr. hoc super merito Consilium Reg. Loc. benigne audiat, et ad propius explendum, quoad ejus fieri potest, hoc Dominorum SS. et OO. desiderium congrua disposituram esse. De erigendis in Regno Praeparandis propositum Dominorum SS. et OO. postulatum Altesam Suam Maj. Sacr. jam praevenerit; quippe ut haec in locis ad scopum accomodis quo cunctis consurgant, per Eandem jam benigne dispositum haberi. Denique dubitari non posse, Partes etiam adnexas congruam Articuli 61: 1744. 58: 1790., et 18: 1792. rationem sua sponte habituras, quibus, ut modus addiscendae linguae hungaricae amplior suppetat, per erectionem plurimum cathedrarum linguae hujus benigne providendum, a proposita proinde legis circa eadem ferendae dispositione abstrahendum venire. Atque haec esse, quae Altesam Sua Maj. Sacr. in nexu praeprovocatae Repraesentationis Dominorum SS. et OO. benigne resolvit, et intuitu reliquorum Repraesentationis illius tenorem, ad Artic. 10.: 1790/1. ac in nexu hujus editas benignas diplomaticas assecurationes, legesque, et de 26a Aprilis 1836. aliasque semel, atque iterum benigne declaratum mentem Suam provocando, in condenda legis redigi formam, altissimaeque subin Sanctioni Suae substerni benigne annuit. In reliquo etc. Per Sacr. Caes. et Reg. A. Maj. Viennae, die 14. Martii 1840. Georg. Bartal, m. p.

(Kegy.k.leirat az Országgyűl. befejezésére rendelt hatánap iránt) Sacrae Caes. et R. ap. Maj. etc. Pro summo objecti, quod hac ipsa de causa Altesam Sua Maj. Sacr. in serie benignarum Propositionum Suarum Reg. primum designavit, momento, omni cum fiducia Sibi jam tunc pollicitam iussisse Eandem Altesam Suam Maj. Sacr. haec Regiae Suae sollicitudinis parti, quae circa restaurandarum Legionum hungaricarum robur, pacemque necessariis securitatis praesidiis firmandam versatur, quantumcunque satisfactum iri. Atque ex iis quidem, quae hanc in rem ad modum Articuli 7: 1830. cum DD. SS. et OO. nuperrime benigne communicata habentur, Eisdem ipsis uberius perspexisse, quantumnam a debitae providentiae, incolumitatisque publicae rei rationibus absit: agere cunctando negotium, in quo celeriter perficiendo plurimum situm est. Sed vero tempus properandis Comitibus positiva etiam Articuli 7: 1723 dispositione emensum esse: atque hanc Altesam Suam Maj. Sacr. et in ulterioribus eandem benig. Propositionum tenoribus, et subsequi de 28a Julii a. p. Rescripti Sui Regii contextu DD. SS. et OO. in memoriam revocasse, dum eisdem circa benignam Propositionum illarum, alia item tractatum diaetalium objecta, ad hos debite admaturandos provocaret. Comitibus tamen his, ultra terminum lege ea definitum, multo diutius productis, summefatum Suam Maj. Sacr. quae condigna etiam administrationis publicae ratione habita, eadem die secunda proximi mensis Maji a. c. concludenda decrevit, penes significationem positivae altissimae hujusce voluntatis Suae, DD. SS. et OO. hortandos jussisse, ut acceleratis, quoad praestatum benignarum Prop. Reg. punctum Tractatibus, mox et caetera, in quibus inter eos convenerit, quae de indole sua in Comitibus pertractanda supersunt, Altissimo Eius obtutui citra ulteriorem moram substernant. In reliquo etc. Per Sacr. C. et R. Ap. Maj. Viennae die 14a Martii 1840. Georgius Bartal, m. p.

Ócs. 's ap. kir. Felsőge a nagyvárad deák szertartásu káptalanhoz gr. Haller Ferencz baráti lelkész, és Kis Pált, a bécsi thesiana akademiában magyar nyelv és literatura tanítóját, kanonokká, Heil Károly rhonczí vasmű-ellenőrt pedig beszterezébányai rezhamor-ügyelővé méltóztatott kegy. kinevezni.

Poor Ferencz kézmárki k. ellenörködő sómázsamester f.e. febr. 27kén meghalozott.

Budapesti napló. A Mátyás király emléke mellett a hazai szobrászat ügyében foglaltos egyesület márt. 15kén tartá mindkét nembeli népes közgyűlést Pesten a megyeházi nagyteremben. Az ügy részci 's részleteiről tartott hosszú vita után Ferencz szobrász költségterve (száz ezer pengő forint, — noha mindeddig csak mintegy 3400 ezüst fra terjed a' bejelentett pénzmennyiség) és tervrajza, mely szerint az emléki talapot kőből szándék létrehozni a' talap fölibe pedig Mátyás királyt lóháton ércz bűl dugatott el hogy e' rajzok réznyomatban terjesztessenek a' közönség elibe, hogy a' művészet avatott czélszerű észrevételeiket közölhessék az alkotandó mű iránt. Ezek törtenéséig azonban a' talapra 's járulékira kívántató kővek fejtelés t megrendelék, 15 tagu igazgató biztosságot választottak, mely a' két testvér i aza hatóságban megbizandó ügyapostolokat nevezze ki 's az egész vállalat egyetemét irányzza, a' jövő közgyűlést f. evi aug. 30kára határozták. — F. hó 15ikén délutáni 1 1/2 órakor megnyilt az ohajtvá várt folytonos közlekedés hajóhidunkon. — Múltatott literatúránk ezévében sokoldalú élvezéssel keesegteti az olvasókat. Jósika Miklós elbeszéléseinek gyűjteménye ugyanis néhány nap mulva elhagyandja a' sajtót 3kötetben, 's utána azonnal a' négy kötetű „Zrínyi” jutand oda, Gaaltól pedig 3 kötetű történeti regény jelenend meg a' 16ik század utolsó negyedéből; Kuthy „Emmy” című szomorujátékon dolgozik, mely hallomás szerint hű ma-

gyar család életkép leend napjainkból. A' nemzeti almanach is már sajtó alatt van. — A' magyar színpadon f. hó 14ikén „Eskü” daljáték adatott; 15ikén „Zsigmond király álma”; 16ikán bérszünettel „Fidelio”; 17ikén „Antony”; 18ikán bérszünettel „Három egyszerű”, vigj. 1 felv. Kisfaludy Károlytól, és Döhler Lajos bűvészmutatvány; 10én bérszünettel „Henrik és udvara” v. 1f. és Döhler; ez este nádorunk ő fugs. névnapja tiszteletére fényes világításban tündöklött a' színterem; 20ikán „Gazdag és szegény színj. 5 felv. — A' jőzsefnapi vásárnak vége 's most biztosan elmondhatni, hogy az teljességgel nem felelt meg a' kereskedők 's természetők kívánatának, sőt még a' méltányos várakozást sem elégité ki. Az elővásár némileg kedvezőnek mutatkozék ugyan főleg kézműgyári ezikkekre nézve; de a' nagyobb vásárlatok jobbadán csak írásra történtek, mert oly nagy szükében voltak készpénznek a' vidéki kereskedők, minőre huzamosb idő óta nem igen emlékezhetni. Honi termékink körül még nyomasztóbb pangás uralkodék, és az ide szállított termékek majd minden neme kisebb vagy nagyobb mértékben áresökkenést szenvedett, mi hihetőleg még érezhetőbb leende, ha a' Duna folytonos elzárása nem gátolta volna az áruk ide érkezését a' szomszéd török tartományokból. Gyapjuból általánoson minden faj esökcent áron kelt, pedig így is csak igen lédán, főkép az egynyiretű finom gyapju, mely csak 24—30 forintnyi veszteséggel talált vevőre minden mázsa után; a' kétnyiretű téli és nyári gyapju ára nem esökcent oly igen érezhetőleg. Gubacs rendszeren élénk keletre szokott találni e' vásáron, 's az ez iránti tapasztalás most is bebizonyult, mert az itt találtatott mennyiséget csakhamar összevásárlák, és az utóbb érkezendőre is meglehetősen kedvező szerződéseket kötöttek, amnyival is inkább, mivel mult évi köz tudomás szerint hazaszeret silány volt a' gubacs-termés. Hamuzsír oly kevés volt, hogy számos vevő áru nélkül kényyszerűle távozni, jobb minőségű pedig egészen hiányzott. Juhbőrrel annyira el volt árasztva e' vásár, hogy 20p Cntnyi áresökkenés következék be azon árhoz képest, mely f. e. jan. elején uralkodott. Pályinka most is jól kelt, egy fokért 22—23pgó krajczart fizettek. A' viaszra minden vásáron káros befolyást gyakorlanak a' Milly, Stearin, Margarin és Apollo gyertyák, most ugyanis 78 forinton sem igen akarák venni a' viasz mázsáját. Készítetlen bőr is esökcent; de a' nyulbőrök drágán fizeték, mert a' száraz 's nem igen havas tél miatt a' mostani nyulbőrök igen silányak. Repezeolajt nem igen kerestek. A' kézmű 's gyár ezikkekre 's rőfös kereskedésre is igen silány volt e' sokadalom, készfűzetésért kevés vásárlás történt. Egyébiránt ezen sokadalom sükerének részletei világosan kitűnnek az itt következő általános keletjegyéből, mely szerint ugyanis: T i m s ó (fehér) mázs. 6 f. D á r d a n y é (piskolez) roznya 12 f. liptai 11 f. A r a n y - g l é t é 12 f. P á l y i n k a, erősbnek f ka 21—23kr., törköly és seprőpályinka akója: 8 f. 48 kr. — 9 f. 36 kr., bászági szilvápályinkaé 7—30 fr. 8f. szeremié 11—13 f. K ö r ö s b o g á r fontja: 1 f. 36 k., T o l l mázsája, ágyi fosztatlané 20—70 f. fosztotté 30—100 f., pehelyé 100—120 f., iróttoll ezre 1 f. 36 kr. — 2 f. — 30 kr.; B ő r : párja borjúé 1 f. 30 kr., — 2 f. 30 kr., birkáé 1 f. 15 kr. 2 f.; magyar juhé 2 f. 6 kr., — 3 f. — k., nyulbőr száza 32f. — 40 f., ökörbőr párja 26—28 f., tehéné 17—19 f. 12 k., lóé 5—8 f., édes kőmény mázs. 12 f. S á r g i t ó f á é 3 f.; 30 kr.; G a b n a, pozs. nem bászági tisztabuzáé 2—2 f. 12 kr.; kétszeresé 1 f. 36 k., — 1 f. 44 kr., rozse 1 f. 32 kr., — 1 f. 36 kr., árpaé 1 f. 12 kr. — 1 f. 20 kr., zabé 54—56 kr., kukoriczáé 1 f. 36 kr. — 1 f. 40 kr., kölesé 1 f. 36 kr. — 1 f. 44 kr.; R o n g y mázs., közönségesé 1 f. 30 k., — 2 f. 30 kr.; jobbféléé 3 f. 24 kr., — 6 f. 12 k. K e n d e r é (apatini gerebenzett) 16—30 f., nem gerebenzetté 7 f. 12 k. — 10 f. 24 k.; M é z é, bászági fejezé 20—21 f., sárgaé 16—20 f., barnaé 13—15 f.; roznyaié 20—22 f.; S z a r v, szarvasé (száza) 44 f., ököré 26—32 f., tehéné 10—15 f.; szarvesze száza 5—12 f.; G u b a c s, ó elsőrendű köhle (120 fontjával) 7 f. 30 k. — 8 f., másodrendűé 6 f. 30 k., új elsőrendűé 7 f. 30 kr., — 7 f. 36 kr., asztalos E n y v é mázs. 26—28 f., V a d repezeolajé 12 f. — 12 fr. 30 k., vetetté 13—14 f., tisztázotté 14 f. 30 kr., — 15 f. 30 kr., lenolajé 15 f. 30 kr. — 17 f., P a p r i k a é 7 f. 30 kr., — 11 fr., H a m u z s í r é (fehér) 9 f. 30 kr. — 10 for. kékesé 8 f. 30 k. — 9 f., kéké 7 f. 30 k. — 8 f., 15 kr., L ó s z ó r é főzött 46—52 f., fonotté 46—58 f., nyers hosszué 48—70 f., rövidé 34—38 f., L u c z e r n a m a g é 21—23 f.; s t á j e r l ó h e r m a g é 16—18 f., G y a p j u egynyiretű mázsája, finomé 70—85 f., középfinomé 56—66 f.; közönségesé 48—53 f., téli kétnyiretű finomé 52—56 f., középfinomé 42—45 fr., közönségesé 38—40 f., nyári kétnyiretű finomé 51—58 f., középfinomé 48—51 f., közönségesé 40—43 f., báránygyapjúé 50—95 f., bőrről nyírotté 53—85 f., timárgyapjúé 29 f. 30 kr. — 50 fr., bászági kézzel mosott zigaráé 32—38 f., erdőlyié 40—43 f.; usztatotté 30—32 f., kézzel mosott magyar gyapjúé 23—25 f., usztatotté: 21—22 f.; zsír é 19—21 f., selyem fontja 10 f. 42 kr., S z a p p a n é mázs., szegedié 13—13 f. 30 kr., finom sziklaé 14 f. 30 kr. — 15 f., S z a l o n n á é 15 fr.; D o h á n y é, debreceni első rendű 12—18 f., másodrendűé 7—10 f., harmadrendűé 5 f., debreceni első rendű 6—8 f., másodrendűé 4—5 f., pécsi elsőrendűé 8—9 f.; másodrendűé 5 f. 30 kr. — 7 fr., harmadrendűé 3 f. — 3 f. 30 kr., szegedi elsőrendűé 9—11 f., másodrendűé 6—8 f., harmadrendűé 4—5 f., tiszamellékié 8—15 f., tekeresé 2 f. 45 k.; olvasztatlan F a g y g y u é 16 fr., olvasztotté 19 f. 30 kr. — 21 f., tömlőlélíé 18 f. 45 kr. — 19 f. 30 kr., sárga roznyai V i a s z é: 78—80 f.; bászágié 77—79 fr., B o r t o k a j i aszu átalagja 60—100 f., ménési aszu akója 40—80 f. budai ó veresé 6—12 f., új 3—4f., fehéré 6—8 f., új 3—4 f. 30 k., pesti kőbányai ó 5—12 f., új 3 f. 36 k. — 5 f., hegyi ó veres és fehér 6—15 f., új 3—5 f., síkföldi vörös és fehér 2 f. 30 kr. — 3 f. 12 k., borkó mázsája, fehéré 15—16 f. 30 k., vöröse 13—14 f. 30 k., alcana-gyökéré 5f. — 530 k., aszalt szilváé 6 f. 50 k. — 8 f. 15 k., Ö s z z e h a s o n l í t v á n e' vásári árkeletet a' mult novemberi sokadalommal, kitetszik, hogy most a' novemberihez képest árban emelkedett: timsó, dardany, aranyglét, törköly és seprőpályinka, iróttoll, nyulbőr, (száza 4 frrtal) sárgitófi, gabnafajok, ökör és tehenbőr, bászági és roznyai méz, ökör-és tehénzarv, szarvesacs, gubacs, enyv, vetett repezeolaj, hamuzsír, disznózsír, debreceni, pécsi, szegedi dohányfajok és aszalt szilva; esökcent pedig: borsesz, bászági szilvápályinka, körösbogár, fosztatlan ágyi toll (5 frrtal mázsája), fosztotté (20 frrtal) pehelyé (8 forinttól 40ig), borju-birka- és juhbőr, gerebenzett kender, lóbőr, barna méz, paprika, nyers lószőr, minden rendű gyapju, a' középfaj 4 forinttól 15ig (a' finomak 20—30 frrig), mint már érintők, mázsájától) közönséges sziklaó, fagygyu, és viasz. —

A' pestbudai hangászegyesület folyó IVik évi 5ik műelőadása márt. 22én délutáni 4 órakor lesz Pesten a' városi nagy redutteremben. Kártya: 1) Krisztus az olajfák hegyén; 2) Beethovenról. 2) Divertissement Kallivodától, előadja hegedűn Mayer József; 3) „Wellington győzedelme, Beethovenól. A' Gazdasági-Tudósítások és Rohonezi-Közlemények ezidei 186 füzete, mely az előbbieket sorában Xdik a' sajtót elhagyá. Tartalma köv. Gazd. Tudósításoké: Ertekezések I. Az okserű gazda képződéséről (Bujanovics Eduárd) II. A' juhok természetesű szaporítása 's nemesítése. (Ruzsovicsky Károly) III. Selyemtenyésztés. (B. Babo után németből) IV. A' Gyapjamosás és usztatók (Körösy Szabó Ferencz) Ehez van mellekve a' hennersdorfi juhustató rajza. V. Dinnyészet (Katonna Dienes) Ertesítő Hívatatás. 1.) A' m. Gazd. Egyesület örökítésül bejelentett alapítók névsora 's ajánlati. 2.) A' m. Gazd. Egyesület gazdasági osztályának részesei. 3) Pénztári számadások kivonata. 4.) Gazdaságosztályi költségvetés 1840re. 5.) A' Gazdasági-Egyesület új szerkezetének terve. 6.) Országos szőlőiskola. 7.) Pályairatok

8.) Az Egyesület gyarapodása. 9.) Mezei-Naptár. 10.) Fiókegyesületi közremunkálkodás. Vegyes. 11.) Hasznos volt-e az 1839. őszi gyenge legelő a birkákknak (Nagy Ignác) 12.) A lótaknyosságról (Klein György) 13.) kell-e az őszi vetéseket fogasolni (Nagy Ignác) 14.) A perui és Rohan burgonyáról (tengeleci Gindly Rudolf) 15.) Új vető-műszer (The british farmer's Magazine.) Rohonezi Közlemények. Értekezések. I. Eszme a trágyáról (Török János) II. A kelet lothian (skótziai kerületbeli) mezőgazdaság leírása. (Heuffel Jánostól) III. Mellyik jelenleg a legjovendőbb merinójuh, s melylyek tenyésztési főelvei? (Klauzál Imre) Juh-kiállítás (Egan Eduard) Dr. Czilchert Robert urnak marhadógrúli értekezése a hely szűke miatt jövő fűzetben fog közöltetni. Vegyes közlések: 1.) Hitel és kereskedés Szamos vidékén. (Szathmári) 2.) Újvető- és rágó-kórság. 3.) A bárányköszvény. 4.) Burgonya-érettetés. 5.) Tengerinyul-tenyésztés. 6.) Javított vasuti szekerek. 7.) Egyszerű víz-szűrő eszköz. 8.) Napraforgó. Az egész fűzet tartalma 13 1/2 ivnyi, a mi valamint elkéstenek egyedül oka, úgy a t. előfizető közönség kegyes türelméért elégtétül szolgálhat. Az előfizetés a fűzetek idei folyamára innentova csak 3 p. fital fogadtatik el, mire a címjeljes gyűjtő uu. tisztelettel s azon hazafüi kérelemmel figyelmeztetnek: hogy előfizetőik névjegyzéke hátralevő részét is minél előbb méltóztatassanak beküldeni. A Gazdasági Tudósítások 1837ki 2ik fűzetére az előfizetési iyeken olly eskély számú rendelmények gyűltek be, hogy annak 2dik kiadásával a szerkesztőség felhagyni kénytelen. Az 1838ki 180 fűzet szinte mind elkelt. Költ Pesten mart. 1838. Kacs Kovics Lajos.

Szeged, mart. 5én Tánckedvelő közönségünk és számos vidéki örömbarátnk legközelebb lehányatott farsangunkat egyhamar nem feledünk. Korszerű közrehatásról ismert belvárosi casinónk küldöttsége, fáradságot s költséget nem kimélve, városunk nagy teremt a hozzá alkalmazott szinpadal együtt, izletre s fényre meglepőleg tárta fel a vigadók minden kényelmének, még pedig hét izben ugyancsak saját számadására az egész diszes közönségnek, egy izben a böleselkedési ifjak, négy izben pedig a külön mulató egyesület (pique) számára. Köz-tánckozulatságunk eddigiek közt a legnépesebbek (3-600. személyig) az ifjak s külön egyesületieké pedig a legválogatottabbak voltak. Jan. 27én tartott 7dik köztánckozulatságunkkal, szíves adományokra és szép kezektől nyert művekre (össz. 66 darabra) sorsjáték vala összekötve, melyre szeszélyes álorczásink is leszamosabban jelenének meg; minden belépti díjra (40. p. kr) egy sorsjegy is adaték, különben az 1600ig kiadott sorsszám 10 p. krjával mind elkelt; a bejövétel — mintegy 400 p. f. a casino rendelkezési alatt nemes czélra szánva. E szép s jótékony részvétellel szerencsésített vigalom, mely tudunkra e nemben első, egy nemes irányzatú négyesület létesítését ohajtatá a lelkesekkel. Adatott még f. hó 1én ugyan az érintett teremben kórházunk javára egy álorczás táncvigalom, mely az új évi köszöntések váltáságajánlatival együtt telhetőleg enyhítte snylódó felebarátnk sorsán. Feltűnő valaezen mulatságokban, melyekre a szomszéd megyék s városokból eddigieknél számos vendéggel tiszteltetnek meg, hogy a szelvényes keringők, lélekzszakasztó vágatók, s némileg társalgóbb bokortánczok mellett, a nemzeti tánc is, mely pedig a természetes kedvömlendezést illedelmes taglejtésekben leghivebben tükrözi, — bár eleinte, ügygyel bajjal, mert a szokatlan kelletlenséggel jár, új életre hozatott elannyira, hogy az utóbb 40-50 páronként s köztük korosbak is, három a tánczra lejtők, a buzgó hazafinak lélekemelő jelenetet adának. Új-magyar hangásink a külön részvényeken alapított hangászkolában művészetileg betanítva, mindenki várakozásának megfelelően. Több vendéglőink tánczvigalmin kívül említendők még a felső külvárosi casinóban, s az alsó külvárosi gazdasági egyesület teremében hetenkint adtak, melyekben majd kizárólag nemzeti táncz élénkíté a mulatók kedvét. Mi egyesületi intézetinket illeti: a még 1829-dik év óta fenálló belvárosi casino, már most minden tisztos viseletű befogadva, s tagjai szaporultával mind belredezetenben, mind külhatásban évről évre gyarapulva, még eddig legtöbb tön. Keletkezte óta külön küldöttsége által, s őu számadására rendeztet a városi nagy teremben évenként tartatni szokott bálakat; külön küldöttsége által törekvők mindenkor vidékünkben a nemzeti színészet előmozdítása s állandósítására; külön küldöttsége által kezelteti már 3000 ftnal többre került könyvtárát, az értelmi fejlődés barátinak méltó várakozásánál fogva legközelebb az egész közönség használatára megnyitandó; de végre a hangászatpártoló egyesület, s ennek ügyelése alatt felállított hangászkola, ugy a felvárosi casino, s alvárosi gazdasági egyesület is, mind e belvárosi casino jeles munkásságu részvényesei által nyerte létét s állandóságát. Az 1837k évben alapult, s „barát s g” jelszavú felvárosi casino f. év kezdetekor saját épületébe költözött s a t. Még legeselekvőbb szellemben nyitattott meg m. évi majusban az alvárosi gazdasági egyesület, mely a mezei gazdaság minden ágára leendő kihatása irányából, előleg jeles állati s növényi mutaványok, ugy gazdasági műszerek kiállítására s jutalmaztatására szép sikerrel gyűjtő tőkét. — Mult ősz óta egyre német színészet mulattatja közönségünk egy részét, — azonban ns tanácsunk közbejárultával is élénk részvétellel terjesztetik egy aláírási iv előállítandó magyar színészeknek egy évre biztosítandó partoltatásukra. Időjárunk, mely csak január elejétől február közepeig mutatkozék némileg téli öltönyében, folyton lágy. Utaink, mint a szomszéd bán-ságban is, már megjavultak. De gazdáink tartós szárazság miatt vetemé-nyeiken szinte aggódnak. Molnár P.

ORSZÁGGYÜLÉSI HIREK: Váltó-tkönyvi javaslat. (Folyt.) IXdik Czikk. A viszkereket (Regress). 137. §. A viszkereket a váltó tulajdonosának azon joga, mellyel fogva a forgatványzótól és intézőtől a váltóbeli summának és járuléknak (accessoria) kifizetését vagy biztosítását váltójogilag kívánhatja. 138. §. A viszkereket köv. feltételeken alapul: a) Ha a váltó elfogadása vagy kifizetése egészben vagy némelly részben megtagadtatik, vagy nem a szerint ajánlatik, miképen azt a törvény rendel. b) Ha ezen tekintetből ovásának idejében tétetett, és c) Azon forgatványzókra és intézőknek, kik ellen a váltó tulajdonos viszkereket támogatni kíván, kellőképen tudokra adatott. 139. §. Az ovás közlését az ovástevő postán is eszközölheti, nagyobb biztosság okáért azonban azt az illető törvényhatóság vagy váltó-tszék, vagy rendezett tanács útján is teheti; illy esetben köteles, folyamodólevele mellett az ovási oklevélet annyl eredeti párban bemutatni, a hány személyt értesíteni ki-

ván. A megkeresett törvényes testület miképen járjon el, a Hdk Rész IVdik cikkében foglaltatik. 140. §. Ha a közlés posta által tétetik, az ovási oklevél azon idő elforgása után, melly kivételére van rendelve, a helybeli, vagy ha ott postahivatal nincsen, a legközelebbi első közpostával indíttassék meg. Ha pedig a törvényhatósági ut választatott, a folyamodás az illető helyen szinte a fentebb idő után legfeljebb 48 óra alatt nyujtassék be. 141. §. Annak bebizonyítása, hogy akár egyik, akár másik annak idejében valósággal megtörtént, a viszkereket megindítása igazolására elég, habár a kézhez-adás történetesen elkésett volna is. 142. §. A viszkereket az elfogadó kötelezést nem bontja fel. 143. §. A forgatványzók és a váltó kibocsátója egymásért és együttvéve kötelezettek. Ugyanez áll mindazokra, kik valamely társasági bejegyzett kötet aláírának, ha t. i. a társaság czíme alatt forgatás vagy intézés történt; illy esetben elég az ovást a czimvezetőnek adni tudtára. 144. §. A váltó tulajdonos előzői közt a viszkereketre nézve sort tartani nem köteles, hanem szabad választása szerint azt akarmellyike ellen indíthatja, ha vele az ovást közöltette. 145. §. A viszkereket vagy biztosítást (Sicherstellung) vagy készpénzt tárgyz. 146. §. Biztosítási viszkereketnek akkor van helye, ha a váltó névbeesülő által fogadtatik el. Midőn azonban maga az intézvénnyezett kibocsátóra névbeesülsből fogadta el a váltót, vagy midőn a névbeesülő már adott biztosítást, az előzők ellen viszkereket nem indíthatnak. 147. §. Ha a biztosítás módja iránt a felek egymás között meg nem egyezhetnének, a biztosítandó summa vagy készpénzben, vagy ingó zálog által tökéletesen fődöztessek; ha pedig a gondviselés helyére nézve lenne közöttük különbség, az adott fedezet (Deckung) bírói kézhez tétessék le, vagy ha a letételre alkalmas nem lenne, törvényesen rendeltessék annak gondviselő. 148. §. A biztosítás végett letett, vagy törvényesen lezárt értékre a hitelezőnek a váltó zálogjoga vagyon, habár ez neki nyilván kötelezve nem lenne is, és pedig a forgatványzó ellen a forgatványznak, az intéző ellen a váltónak keltétől. 149. §. A biztosítás végett megkeresett előzőnek szabadságában áll, a váltót járulékkal együtt vagy kifizetni s magához váltani, vagy pedig a kívánt biztosításhoz váltotta, köteles azt lejárakor az elfogadónál fizetés végett a törvényes idő alatt bemutatni. 150. §. Illy fizetés által a fizetőnek köv. vetkezői (Nachmänner) a kötelezéstől felmentettek. 151. §. Azon előző, ki a váltót illyképen magához váltotta, köteles azt lejárakor az elfogadónál fizetés végett a törvényes idő alatt bemutatni. 152. §. A fizetés végti bemutatás törvényes kötelezetésétől a váltó tulajdonos az adott biztosítás sem menti fel. 153. §. Ha a váltónak fizetés végti bemutatásában késedelem történt, mind a névbeesülő, ki a váltót elfogadta, mind pedig a bemutatónak valamennyi előzői a fizetés terhétől feloldoztatnak, még azon esetben is, ha valamely előző a váltósummára nézve biztosítást adott. 154. §. Készpénzre indítandó viszkereketnek köv. vetkező esetekben van helye: a) Ha sem az intézvénnyezett sem az utalványzó a váltót el nem fogadta, névbeesülő pedig nem találkozott. b) Ha a fizetés egészen vagy valamely részben megtagadtatik. Ezen szabály alól azonban a 189dik szakasz esete kivételik. c) Ha a váltó csak részben fogadtatik el; de ezen esetben a viszkereket csak az el nem fogadott részre terjed. 155. §. A váltó-hitelezőnek szabadságában áll, a váltó kibocsátóját, a forgatványzókat és elfogadókat, mindnyáját vagy közülök többeket ugyanazon egy kereset alá venni, vagy pedig keresetét mindenik ellen különösen indítani. 156. §. A fizetési viszkereket az ezen törvények alatt álló kötelezettek ellen a köv. szakaszban meghatározott idő alatt indíttassék meg, ellenkező esetben elenyészett. 157. §. Ezen idő a távolsághoz képest különbözik; a távolságot pedig a) a váltó tulajdonosra nézve, ki által, vagy kinek nevében a váltó bemutatva volt, annak lakhelyétől azon előzőnek lakhelyéig, ki ellen viszkereket támogat. b) Azon forgatványzókra nézve, kik a váltót előbb váltották be, hogszem a velők vagy képviselőikkel közölt határozat itelt dolog gá vált (in rem judicatum abüt), a beváltás helyétől azon előzőnek lakhelyéig, ki ellen viszkereket támogatni kívánnak. c) Azon forgatványzókra nézve, kik a váltót később váltották be, az eljáró első bíróság helyétől azon előző lakhelyéig, ki ellen a viszkereket folytatni kívánják, — kell számítani. 158. §. A viszkereket levél az illető törvényszéknek nyujtassék be legfeljebb: a) hét nap alatt, ha a viszkereket ugyanazon egy helyben lakók közt támad. b) 15 nap alatt, ha az a megyének egyik helyéből ugyanazon megye másik helyére. c) 30 nap alatt, ha egyik megyéből másik szomszéd megyébe intéztetik. d) 45 nap alatt, ha az ország s hozzá csatolt Részek bármely távolabb megyéjéből vagy törvényhatóságából, vagy Erdélyből származik. e) Hatvan nap alatt, ha Magyarország és a hozzá csatolt Részek határin kívül, de az ausztriai birodalom határin belül fekvő tartományokból származik. f) Három hónap alatt, ha Spanyol, Portugál, Svéd, Görög, europai Török és Orosz országokból, vagy a közép és ádriai tenger szigeteiből származik. g) Két hónap alatt, ha ezeken kívül az ausztriai birodalomhoz nem tartozó europai egyéb tartományokból származik. h) Hat hónap alatt, ha Ázsiának és Afrikának a közép és fekete tenger-melléki vidékeiről es szigeteiből származik. i) Egy és fél év alatt, ha ezeken kívül a föld egyéb részeiből származik. 159. §. Ha a váltó tulajdonos, ki által, vagy kinek nevében a bemutatás történt, nem ugyanott laknék, hol az ovás tétetett, a viszkereket-level beadására kettős határidőt számíthat, úgy mint azon helytől, hol az ovás tétetett, lakhelyéig, és ismét lakhelyétől azon előzőnek lakhelyéig, ki ellen viszkereket támogatni kíván. 160. §. A viszkereket megindítására nézve fen kített határidők: a) Az ovástevőre nézve, ha az ovást postán közöltte: az ovástétel napjától, ha pedig a hivatalos utat választotta: az ovásnak valóságos kézhez-adásától. b) A forgatványzóra nézve, ki a váltót a viszkereketi határidő alatt, a viszkereket-level vétele előtt, vagy a viszkereket-level vétele után ugyan, mielőtt azonban az ellene hozatott és vele vagy képviselőjével közölt határozat itelt dolog gá vált volna, váltotta magához: a kifizetés után köv. vetkező első naptól. c) A forgatványzóra nézve, ki a váltót később váltotta be, azon nap után, mellyen az ellene hozatott határozat itelt dolog gá vált, köv. vetkező első naptól kezdve számíttanak. 161. §. Azon határidő, melly a fentebb 159, 160. és 161. szakaszokban a forgatványzókra és kibocsátóra nézve szabott, mindenikre ki közülök kereset alá vétetik, megtartandó még akkor is, ha ugyanazon egy keresetben többet foglaltatnak. 162. §. Mindenik a kereset alá vettek közül a fizetés teljesítése után megkivánhatja, hogy részere a 120dik szakasz rendelkezéséhez képest a váltó és egyéb oklevelek adassanak ki. 163. §. Ha pedig közülök a fizetést többet ajánlanák, elsőbbség azt illeti, ki által több előző mentesül. 164. §. A fizetési viszkereket után a viszkereketi költségek (Retour-Rechnung) és a váltó folyam (Wechsel-Cours) is megtérítendő, ha a panaszló az elsőt eredeti számvetéssel, az utóbbit pedig folyamjegyzékekkel (Cours-Zettel), vagy két kereskedő bizonyítványával igazolni képes. 165. §. Azon váltóbeli summán felül, melly miatt az ovás tétetett, s melly minden lerovás nélkül kifizetendő, a viszkereketi számvetésbe (Retour-Rechnung) még köv. tartoznak: a) Az ovás kivételének költsége. b) A kamatok a lejárat idejétől számítva, postadíj, váltó díj (Wechsel-Provision), melly ezenel száztól egy harmadra határozatitk, és a külföldi netalan közbejött bélyeg díjak (Stempeltaxe). c) A váltó folyam. 166. §. Azon viszkereketi költségeket, melyeket valamely előző megfizetett, az a kezéhez jutott eredeti viszkereketi számvetés által igazolja. 167. §. A bemutató csak azon váltó folyam megtérítését követelheti, melly a váltóban kített fizetés helyén fenáll; az előző pedig azon váltó folyam (Wechsel-Cours) illeti, melly a váltó beváltásának helyétől azon helyre, hol az előzőnek a fizetést törvény szerint teljesíteni kell divathan vagyon. Ha pedig az említett helyek között váltóbeli közvetlen közlekedés nem lenne, a váltó folyam a legközelebb váltó-piacz szerint számítandó. 168. §. Ha a váltó tulajdonos

viszkeresetét a kibocsátóra vagy valamely előzőjére intézendő visszaváltó (Rück-Wechsel) által kívánna eszközölni, ezen visszaváltó törvényes fogantatására nézve, egyéb váltóktól teljességgel nem különbözik. 169. §. Névbecsülők, kik a váltót kifizették, az irántok váltóilag lekötöztetett személyek ellen visszkeresetjök eszközésében ugyanazon törvények alatt állnak, melyeket a váltó utolsó tulajdonosa követni köteles lett volna. (Folytatása következik.)

A m e r i k a.

Az éjszakkéleti határkérdés ügyében az országtitoknok és britt követ közt folyt fontos levelezés terjesztették a washingtoni középponti hatóság és mainei kormányzó elibe. A szép szerével leendő kiegyenlítés messzebb van mint valaha, 's e' tárgy még inkább bonyolult látszik. — A középponti hatóság azon javaslatot, miszerint az indiánok vadászataira szelindekek vásároltassanak, a legkeresettebb visszautasítja. — A M. Chronicle szerint az egyesült státusok bankja szabadíték-leveleiről lemondani ajánlkozott vagy fog ajánlkozni, ha a pennsylvaniai törvényhatóság költségit megtérítendő. Ily ajánlat nem lehet. — Újyorki lapok szerint az északamerikai kereskedők óvást tettek a kantoni kikötőnek a kínai britt kereskedés főügyelője részéről történhető ostromzár alá fogatása ellen. Egy helye ez óvásnak Elliot kapitányt személyesen elfogatandónak nyilvánítja az amerikai polgárok veszteségeiért 's ez elég különösen hangzik. — 1839ben az egyesült státusok folyamin (a tengerieket kivéve) 40 gőzhajót ért szerencsétlenség: 28 fatörzsökbe ütközött, 5 megégett, 4 levegőbe röpült, 3 elsüllyedt. Életét pedig 15 ember veszté. — Washingtonban a képviselők házában 114 szóval 108 ellen újra elhatározatott, mikép ők semmi rabszolgaság-eltörlést illető irományt nem fogadandnak el. — Az éjszakkéleti határkérdés tárgyában egyik fél másikkal tulajdonítja a szerződés megsértését. — Poinsett északamerikai hadminis-ter a katonaság újrendezése ügyében javaslatot terjesztte a középponti hatóság elibe, miszerint az egész birodalom 8 katonai kerületre osztatnék, 's mindenik kerület 12,500 főnyi sereg tartana tetteges szolgálatban, és ugyanannyit tartalékul. E szerint a mozgatható fegyveres polgári erő 100 ezer főre menne, míg most egy millió 300 ezerre megy, de melynek csak tized része gyűl egyszer évenként össze. Katonai kor 20—37, szolgálat ideje 8 év, melynek fele az első osztályban, másik a tartalék-seregnél eltöltendő. Évenként negyed része (25 ezer ember) a tetteges szolgálatból a tartalék-sereghez megy, 's második év végén minden rendes katonai szolgálattal fölmentetik. E szerint évenként 25 ezer szabadul meg a katonai szolgálattól 's 25 ezer lép szolgálatba. Az egyéb katonaságot csak be kellene írni 's egy évben legfőbb egyszer szemlét tartani, mert néhány év múlva az egész polgárkatonaság az első v. 2ik oszt. a kiszabadultak közé tartoznék, kik csak utolsó szükségben szólíttatnának föl a hon védelmére. Az egész katonai erő a középponti hatóságtól függ 's ez által a semmit nem érő különféle 26 katonai kormány eltörlésztetik. — Texas ellen küldendő hadsereg iránt rendkívüli fölhatalmazást indítványozott a mexicói hadi titoknok a' nemzeti gyűlésben. Ennek czélja volna Texast ismét mexicói uraság alá vetni. Mexicói lapok szerint a texasiak külön akarják a mexicói tartományokat választani, miért is segítik az elégtelenséket, kik északmexico név alatt új köztársaságot akarnak állítani.

A n g l i a.

Bombay, jan. 1. Afghanistanban viszonyink mindinkább bonyolultnak; a moszkák, afghanok és síkhek elég dolgot adnak. A moszkák már Astrabadban vannak, állítólag Khiva ellen menedők, de mivel egyik ügyvivőjük élelmi szer iránt Bokharában alkudozik, köz hiedelem szerint egyik osztály Bokharába, másik Heratba van rendelve, hová tavaszkor angol hadosztály is induland, minek még júniusban kellett volna történnie; de mivel Kamram shah jó barátságot színt, 's a' mellett az ut is sok nehézséggel volt összekötve, mind ez ideig elmaradt; ha azonban, mint reménylik, a moszkák Meshed ellen nyomulnak, az angolok Herat felé indulnak, mi csak Indiából küldendő csapatok által eszközölhető, mert Afghanistanban ezredeink gyalog 500, lovas legfőbb 300 főből állnak. E mellett Shudsha shah gyűlölik Afghanistanban. Kelatot rohanással kelle bevennünk: a' peshaveri ut veszélyes a' kheiberik miatt, most főnökeiket fejenként 30 ezer rupiával akarják az utkinyitás és nyugalomra birni 's ezzel alkalmasint czélt érnek, mivel Dost Mohammed csak 12 ezret fizetett. No Nihal Singh, Rundshit unokája, fel van ellentök ingerülve. Félek hogy a síkhek most jobban összetartandnak mint Rundshit sing idejében. Fehangon beszélnek, hogy bennünket Calcuttába kergetnek. — A' perzsa shah már sátrát kivitette Theranból, 's nagy erővel indul dél felé, de hová? bizonyosan még nem tudhatni. Köz hiedelem szerint Herat ellen törekszik. A' shah pénzállapota igen rongált karban van; 's hadserege nem legjobban van ellátva. — Kelat bevétele nagy fontosságu, részint mivel Mekran és Beludshistan partjai kinyitvák Anglia előtt, 's a' közlekedés Afghanistannal biztosabb, részint mivel nagy erkölcsi hatást tesz. Egy nagy birodalom sorsa tán soha sem függött annyira történettől mint Indiáé a' ghisni kapu nyitva tartásátul. Csak egy követ gördítsenek az utha, mely a' puskapor-szállítást akadályozza, sergünk Afghanistanban vagy tönkre jut, vagy semmit nem végezve kénytelen visszatérni; a' társaság ellenségei mindenfelé bátorságot kaptak, sergünk csüggedt volt, most pedig semmit nem tart létesíthetlennék. Itt a' kormány akkor követné a' közvéleményt, ha egész Aziának háborút üzenne. Mondják a' calcuttai pénztárban van elég pénz, 's nemcsak az indus melletti táborozást kibírja, hanem kölesön nélkül új háborút is kezdetni. Az való, mivel a' társaság néhány év óta minden kereskedői tulajdönt pénzzé tett, de nem kell feledni, hogy az nem jövedelem, hanem tőke, hogy az nem háborúra

hanem adósságfizetésre, 's köz munkákra fordítandó. — Lahorei hírek nem kedvezőleg hangzanak, 's a' forduló pont nem igen messze van. A' sirdarok, Nu Nihal Singh és Dheian Singh hiein kívül elhagyván az udvart váraikba vonultanak, 's a' sík nemzet újra több független főnök hatalma alá juthat, mint Rundshit előtt volt. Az európai fenytékü hadsereg Nu Nihal részin áll 's a' győzelmet alkalmasint ez határozandja meg. A' fő kormányzó Lueianába vonja csapatát. Minden oda mutat, hogy Lahore nem sokára angol kézre kerül 's a' birodalom nyugati részén az angol hatalom középpontja lesz, mi az angol uraságot Indiában a' legszilárdabb lábra állítja. A' fő kormányzó hirtvényt bocsátott ki, miszerint az Indus melletti hadseregnek hat hónapi zsoldot, és tábor-szert ajándékoz, de a' sereg egy évi zsoldot kívánt, 's az a' tisztek Afghanistanban vallott kárát 's veszteségit koránsem pótolja ki.

S v é d o r s z á g.

Stockholm, febr. 7. Ankerswärd gr. költségsszabályzástillető indítványa 14 órai heves vita után megbukott a' nemesi rend ülésében; de ezt nem esudalhatni, mert ott, a' főbb polgári és katonai tisztviselőkön kívül kapitányok, hadnagyok, zászlótartók feles számmal voltak, még őrmester is volt egy. Hanson válaszával a' trónbeszédre 84 szó 34 ellen az alkotmányi választmányhoz igazítá, azaz a' legnagyobb fontosságot tulajdonították neki, mivel ez uton, ha igen messze viszik, a' minisztereket is vád alá vehetik. — Daglige Allehanda hírlap, melyet az ellenzés nyelvének tekinthetni, elhatározottan kijelenti, mikép az ellenzés soha sem volt a' király személye ellen intézve, hanem a' körülöttei javítás-tól idegenkedők ellen. — Wägnar köv. beszélt a' polgári rend ülésében: „A' földhöz tapadt szegénység egyre növekszik nyugati tájékon, nem azért, mintha a' természet mostohább volna itt mint a' szomszéd Norvégiában, hanem mivel az intézvény más. Uraim nyilván kimondom, ennek oka az elaggott, a' többséget, azaz a' szántóvetőt nyomó alkotmányban fekszik. A' ki Svédországban Norvégiába utazik, csakhamar meggyőződik erről. Ez utóbbiban nyomorú kunyhók helyett kényelmes házakra talál az ember, mint szinte a' szembetűnő jólétet és önállóságot is egyszerre észreveszi; de a' norvégi paraszt maga is szedi munkája gyümölcsét, 's azért aztán hazáját, 's annak intézvényit olly hévvel szereti, minőril alig van fogalmunk.“ Ezen szavak nem levegőből vannak kapkodva: a' jelen svéd mozgalom irányát helyesen rajzolják.

T ö r ö k o r s z á g.

Alexandria, febr. 5. Egy más kapudán b. kineveztetésinek annyi hasznalón, hogy Ahmed a' volt kapudán b. jobban visszavonul a' köz dolgoktól, mint eddigelé. Egyébiránt a' két hajóhad egyesülve van, a' tiszt kar 's legénység egyiptusi egyenruhát visel 's M. Alitól a' hajókat csak erővel vehetni el. — Stopford adm. egészsége tekintetből helyett másnak engedti át. A' négy hatalomtól Ausztria elnöksége alatt tett javaslatokat Szyria átengedése iránt azon sors érte az alkirály résziről, mint előre gondolni lehetett. Ő később viaskodva meghalni mint olly föltételeket elfogadni. A' hadi készületeket nagy tüzzel folytatja. Szyriába kivált Acreba erősítvényt szállít, mivel onnan tart a' szövetséges hatalom megtámadásától. Ki Európa utóbbi eseményi folyamán végig tekintve hiszi, hogy e' kérdés-eldöntést kardéle mernék bizni. Mert a' mostani körülmények közt, mielőtt a' kérdésnek vége szakadna, elenyésznek Törökország, meghalhatna Ali, miből új bonyolulás, új diplomatai közbejárulás fogna származni. Akármint legyen, M. Ali készen áll önvédelmére; sőt azt is sejteti, mikép rövid időn megtámadó lehet. Most mindenkinek azon panaszkodik hogy fiát Sztambul ellen indulni nem hagyta, midőn a' török hadsereget szétgurasztotta, ezzel egyszersmind jelenti, mikép az még mindeddig nem multatidejét. Anatólia mint szinte egész Törökország a' legszomorubb állapotban van, mindenütt érzik a' veszélyt, mely a' vallást fenyegeti, 's azért mindenütt életre halálra készülnek. A' törökség semmit nem vár Sztambulból, a' szultán szellemi tekintetben kiskoru gyerkőcze, 's a' kormányhoz nincs bizalma a' földncnek; egyedül Ali az, kiben vetik a' hívők reményöket. Ha tehát M. Alit bármely oldalról is megtámadják a' kereszttyén hatalmak, minden musulmann készen áll rendelkezésire. Honnan kezdik azonban a' hadi munkát, még nem tudhatni; annyi bizonyos, hogy mindenütt kemény ellenállásra találandnak, 's azonköl még az európai seregeknek ártalmas 's nyárban igen forró szyriai égaljjal is kell küzdeneniök. — Aden vidékin az arab törzsek támadáshoz készülnek, mi azonban mivel azon helyet természet 's emberkez nagyon megerősíté, mint ezelőtt, most sem sikerülend. — Szyriában is mutatkozik a' dögvész 's Jeruzalembé néhány orvost küldtek. Acre't folyvást erősítik; Szoliman b., ki most családostul Saidában tartózkodik, gyakran meglátogatja a' munkát, mint Schulz lengyel ezredessel azt közösen intéző. Most ott 10 ezer ember van; Ibrahim serge nagy részit hihetőleg part mentiben osztandják el. Jeruzalembe egy ezred örködik. Ibrahim lovassága vele együtt az éjszaki határon állomásoz. Kursaid basárol semmit sem hallhatni; hogy ő Arabiában rendezett katonaságot állított volna föl, az előtt, ki az arabok természetét ismeri, nehezen fog hitelt találni. Alexandriában a' vesztegház-igazgatóság még folyvást dögvészről regél, mit azonban a' közönség sehogy sem akar hinni. Az idén inkább láztul szenvedtünk, de ez is csak ritkán volt gonosz természetű. Egyébiránt az egészségállapot Alexandriában most megnyugtató.

Gabonaár: Pest mar. 20dikán: Tiszta buza: 168, 160, 150; — Kétszeres: —, 125, 120; — Rozs 118, 115, 110; — Árpa 95, 92, —, Zab 74, 72, 68; — Köles —, —, —; — Köles-kása —, —, —; — Kukoricza 124, 120, 116; — pesti m. v. garas.

Lotto. Buda, martz. 18kán: 77, 76, 25, 88, 85.